

Naturundersøkelser ved Håkestad Steinbrudd 29. juni 2016

Skien, 11. august 2016

Bakgrunn og observasjoner

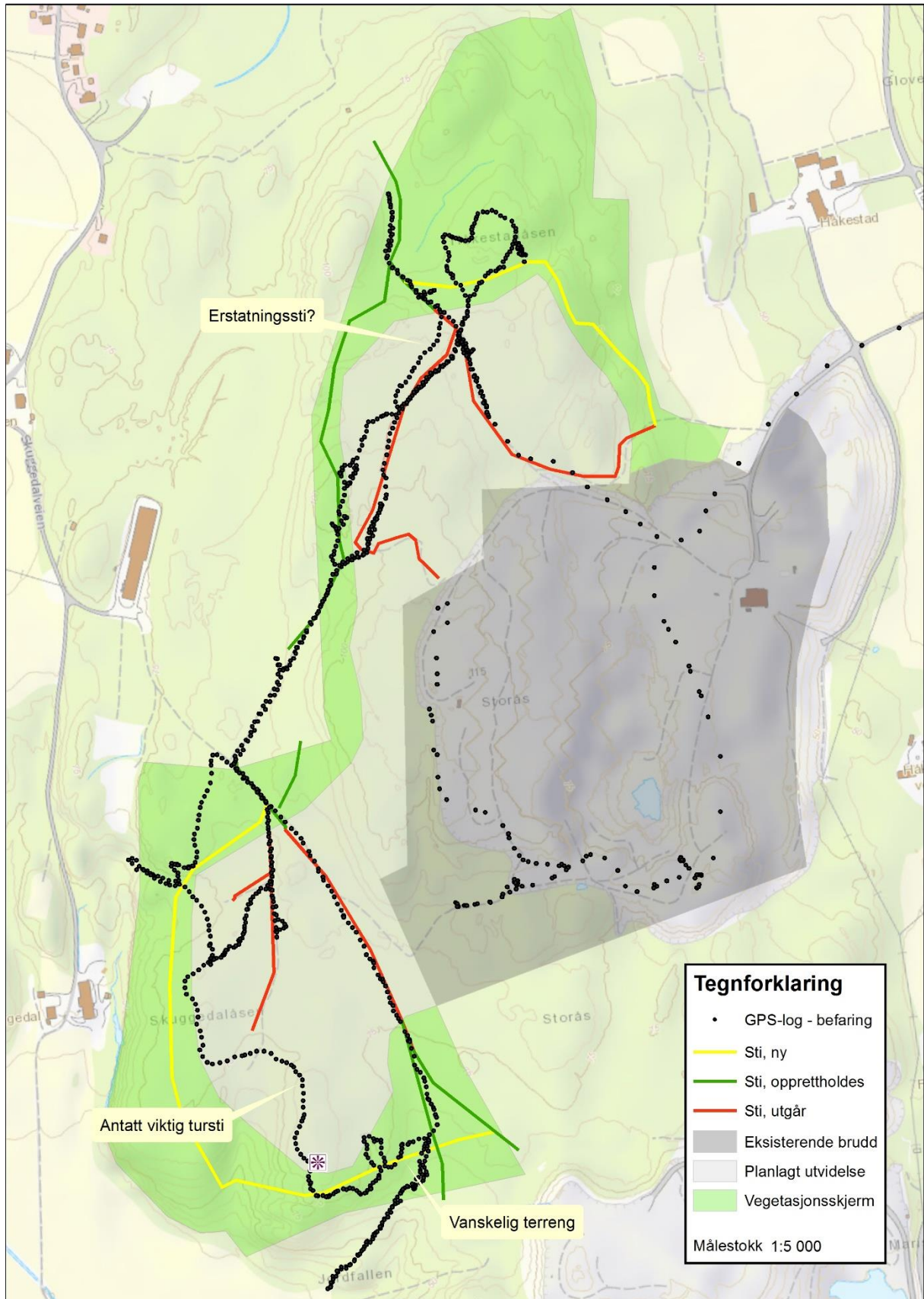
I forbindelse med en planlagt utvidelse av Håkestadbruddet ønsket Feste Grenland AS en vurdering av tiltaket i forhold til viltet i det berørte området. Deler av det som nå er avsatt som vegetasjonsskjerming i nord og vest er tenkte omgjort til bruddområde. Det vil fortsatt være en vegetasjonsskjerm i disse retningene, men i mindre omfang.

Området ble besøkt 29. juni 2016. Arbeidet ble innledet med en guidet runde i bruddets nærområder med Stephan Christian Kleive fra Larvik Granite. Deretter ble det foretatt en lengre befaring av randsonen rundt bruddet, både de delene som er tenkt åpnet og arealet som skal bevares som skjerming.

Denne undersøkelsen retter seg primært inn mot tiltakets betydning for viltet i området. Det tas ikke stilling til andre sider av saken, selv om det er gjort registreringer som bør tas hensyn til i forhold til friluftsliv.

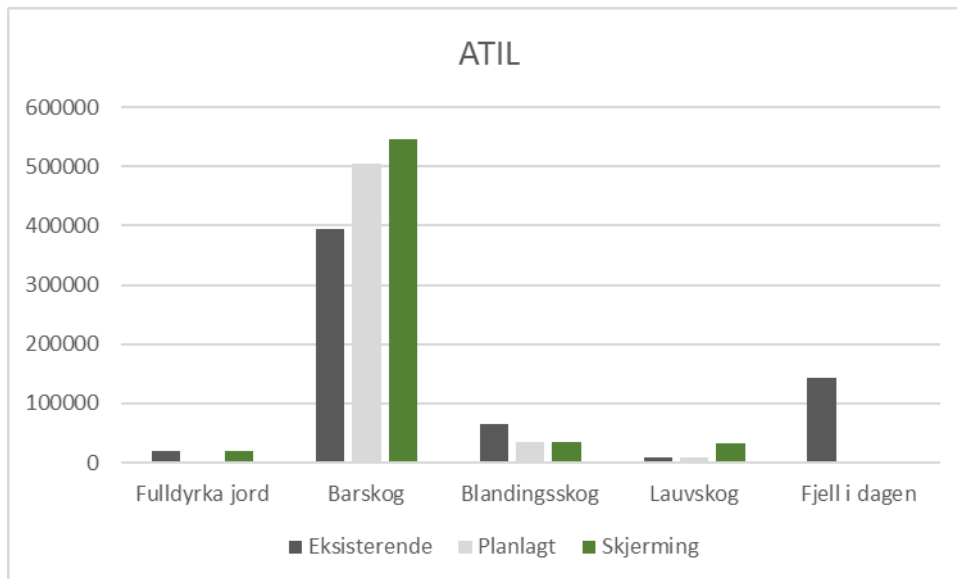
Som basis for undersøkelsene er det mottatt et utkast til ny detaljert reguleringsplan for området. Grenser fra figur 20 i dette dokumentet ble georeferert og lagt inn som bakgrunn i en GNSS-mottaker med ArcPad programvare. Inntegnede linjer som representerte grenser for planlagt utvidelse, samt eksisterende stier og planlagte erstatningsstier ble undersøkt i felt (kart 1).

Det forventes sjeldent å se mye vilt i norske skoger på en kort befaring midt på dagen. Det viktigste er å se etter spor tegn. Men det ble faktisk observert hare tre forskjellige plasser. Det ble også sett spor av rådyr flere steder og diverse fugleliv. Det var mye duer i skogen, og det ble observert flere ravn og en rovfugl, sannsynligvis musvåk. Det ble ikke observert nevneverdige beiteskader på ungskog. Skogsområdene som ble befart var sammensatt og variert, både furudominert, barblanding og mer grandominert. Innenfor området var det også partier med lauvskog, mest bøk. Områdene utenfor og innenfor planlagt utvidelse var i stor grad likeverdige i forhold til skogstype. Med unntak av noe mer hogstflater innenfor området det er planer om å utvide driften til.

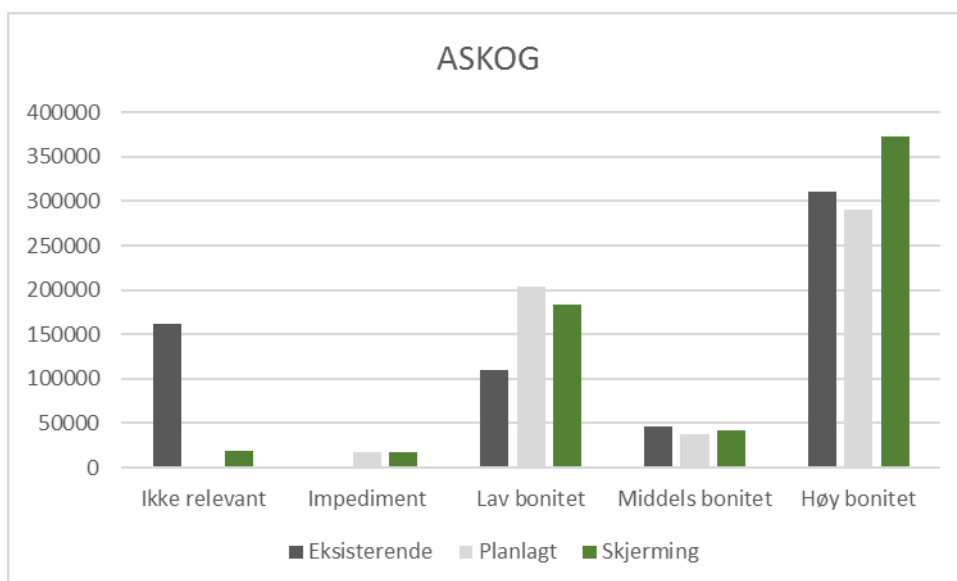

Kart 1: Oversikt over undersøkt område, med grenser for brudd, planlagt brudd og vegetasjonsskjerming. Stier, både eksisterende og planlagt erstatningsstier, samt GPS-log som viser hvor befaringen ble gjennomført.

Befaringen gav et inntrykk av at skogsområdene i det nye bruddområdet og i resterende vegetasjonsskjerming var forholdsvis likeverdige når det gjelder vegetasjon. En vurdering basert på digitalt markslagskart (DMK) viste det samme. Det er mest barskog i alle delområder, men også litt blandingskog av løv og bar, samt ren lauvskog (figur 1). Høy bonitet dominerer, men også noe lav bonitet (figur 2). Akkurat dette forholdet skal være noe omdiskutert i andre sammenhenger, men for denne undersøkelsen er det mest interessant at det er forholdsvis lik fordeling mellom de ulike områdekategoriene. Det gir grunnlag for å anta at forholdene er like for viltlivet. Når figurene viser forholdsvis stor andel barskog innenfor det som er eksisterende brudd skyldes dette sannsynligvis at datagrunnlaget er fra før bruddet ble åpnet.

Figur 1. Arealtilstand i de tre kategoriene; Eksisterende brudd, planlagt nytt brudd og resterende vegetasjonsskjerming (DMK – digitalt markslagskart).

Figur 2. Potensiell bonitet i de tre kategoriene; Eksisterende brudd, planlagt nytt brudd og resterende vegetasjonsskjerming (DMK – digitalt markslagskart).

Vurderinger

Vurderinger av viltlivet i nærområdene til Håkestad steinbrudd er gjort med basis i en ca. tre timers befarings av området, på kryss og tvers av både planlagt nytt bruddområde og det som skal stå igjen som vegetasjonsskjerm (kart 1). Det ble observert flere plasser. To av de tre observasjonene ble gjort i umiddelbar nærhet til bruddområdet. Den tredje et noe lengre stykke inn i skogen. Hare blir også ofte observert av de som jobber i bruddet (Kleive, pers medd.). Det vurderes som sannsynlig at områdene med skrapstein i bruddets randsone har en viktig betydning som skjuleplass for haren, da det sikkert er mange hulrom mellom større blokker.

At området har en rådyrbestand er ikke overraskende. De har glede av varierte skogsområder, gjerne med innslag av hogstflater med kratt og busker. Et variert skogsbilde gir gode forhold for viltets ulike krav til mat og skjul. Det er sikkert elg og hjort i området også, uten at det ble observert eller sett spor. Befaringen gav grunnlag for å anta at det ikke er trekkruiter av større betydning for hjortevilt i området.

For øvrig ble det observert ekorn, mye duer og flere andre fuglearter som er vanlig i området. Flere rester av fugler viser at det nok er betydelig med rovfugl i området. Det ble observert en som sannsynligvis var musvåk. Det ble ikke gjort observasjoner av sårbare arter, eller funnet annen dokumentasjon på dette i området.

Oppsummert gir denne forholdsvis enkle undersøkelsen et inntrykk av at området som er tenkt brukt til utvidelse av bruddet har stor grad av likhet med tilstøtende skogsterrenget i umiddelbar nærhet. En utvidelse vil redusere leveområdet for de aktuelle artene tilsvarende arealet av utvidelsen. For øvrig vil viltet i liten grad bli berørt. Utvidelsen vil pågå gravis over noe tid og viltlivet vil trekke gradvis bort fra anleggsområdet i takt med utviklingen. Utvidelsen ansees som svakt negativ for dyrelivet i området.

Hensyn til friluftsliv var ikke med som del av det bestilte oppdraget. Likevel var det ikke til å unngå at dette også må belyses. Tross alt ble befaringsen dels utført fra eksisterende stier i området. Utenfor stisystemet er området stedvis tett og til dels vanskelig tilgjengelig. Motsatt er det også deler av området som er svært lett tilgjengelig, f.eks. i bøkeskogen og områdene med mer furudominans. De eksisterende stiene var i stor grad riktig gjengitt på kartgrunnlaget. Mer usikkert var det med forslåtte erstatningsstier. Noen steder var det ikke antydning til sti der dette er tenkt, og til dels vanskelig å se for seg attraktive alternativer («Vanskelig terreng», kart 1). Deler av turstien sørover til utsiktspunktet i vest gikk også betydelig inne i det området som tenkes omgjort til brudd («Antatt viktig tursti», kart 1). Dette ansees som en betydelig negativ påvirkning for det lokale friluftslivet. Det ble vist til en påbegynt opparbeidelse av erstatningssti (Kleive, pers medd.). I følge kartgrunnlaget ligger denne godt innenfor den planlagte utvidelsen av bruddet («Erstatningssti?», kart 1). Det anbefales en gjennomgang av turstier med lokale turgåere.

Bilder som ble tatt på befaringsen har posisjons- og retningsanvisning. Bildene kan studeres nærmere her;

https://picasaweb.google.com/111749807164993770065/6305987336889938417?authuser=0&authkey=Gv1sRqCJ_Oq_Tqw9qiRw&feat=directlink